

Egon Bondy
Ve všední den
i v neděli...

Výbor z básnického díla 1950–1994

Egon Bondy
Ve všední den i v neděli...

Výbor z básnického díla 1950–1994

Edičně připravil
Martin Machovec

DharmaGaia 2009

Kniha vychází s laskavou finanční podporou Ministerstva kultury ČR
a galerie Ztichlá klika Jana Placáka
u příležitosti básnickových nedožitých osmdesátin

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Bondy, Egon

Ve všední den i v neděli... : výbor z básnického díla 1950–1994 / Egon Bondy ;
edičně připravil Martin Machovec. – Praha : DharmaGaia, 2009

821.162.3–1

– česká poezie

– výběry

821.162.3–1 – Česká poezie [11]

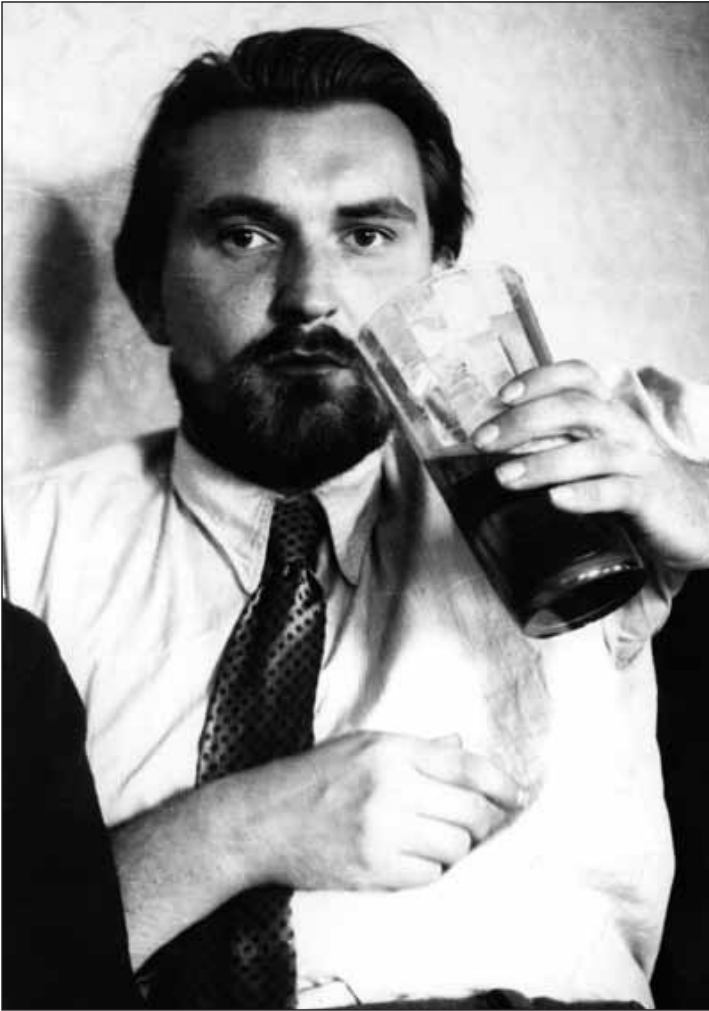
© Egon Bondy – heirs, 2009

© Editor Martin Machovec, 2009

© Photos – Martin Machovec's Personal Archives

© DharmaGaia 2009

ISBN 978–80–86685–32–8

1950–1959

Chtěl jsem si vzpomenout na Marii
ale nemohu
chtěl jsem si vzpomenout na lásku
ale nemohu
chtěl jsem si vzpomenout na soudruhovu popravu
ale venku už svítá
a já jsem zbůhdarma promarnil noc
zatímco to všechno je pryč
a my vlastně nechceme-li umřít
musíme začít znovu

A musíme začít znovu
nechceme-li vlastně umřít
zatímco to všechno je pryč
zbůhdarma jsem promarnil noc
venku už svítá
chtěl jsem si vzpomenout na soudruhovu popravu
ale nemohu
chtěl jsem si vzpomenout na lásku
ale nemohu
chtěl jsem si vzpomenout na Marii

A my musíme začít znovu
zatímco to všechno je pryč
venku už svítá
a já jsem zbůhdarma promarnil noc
chtěl jsem si vzpomenout na lásku
nechci-li vlastně umřít
ale nemohu

(Totální realismus)

Četl jsem právě zprávu o procesu s velezrádci
když jsi přišla
Po chvíli jsi se svlékla
a když jsem si k tobě lehl
byla jsi jako vždy příjemná

Když jsi odešla
dočetl jsem zprávu o jejich popravě

(Totální realismus)

CELÝ ŽIVOT DĚLÁME VĚCI KTERÉ NECHCEME

Co je v tom za heroismus?

Je v tom jen nestatečnost

Jak pozvolna nabývám rozumu!

Všechny věci se mění

Jsme přivázáni u jedné boudy

které říkají život

Hledal jsem štěstí pak jsem hledal pravdu teď hledám už jen sebe

Hledám poněvadž něco musím hledat

pokud smrt nenajde mne

Posléze už budu hledati jen své vzpomínky a ani ty nepochopím

Léta ubíhají

a lidé jež pozorují a kteří jsou mému srdci blízko

trpí stále dál a zmeškávají poslední příležitost

stále doufající v novou

Skutečně už jen válka může zachránit mnoho těch lidí

ten úder zvenčí jim nahradí svobodný krok

Tak neštěstí se snoubí se štěstím

peklo je prostředkem ráje

a vězení je místem

a snad i cílem svobody

Většina lidí se nedostane ani k počátku

nepoznají ani první slovo

Já jsem se dostal už na počátek

avšak co z toho

Do teplé tmy těch ostatních vrátit se nemohu

a přede mnou je jenom propast mlčení a nečinnosti

která si žádá odvahy již nemám

Radosti dětí – bližních mých

byť půvabné a velmi pro zasmání

jsou pro mne odedávna knihou uzavřenou na sedm pečeti

A i když mi z ní někdy bylo předčítáno

já jsem se nudil

Svůj život jsem vždycky cítil jako vymačkaný citrón

jako láhev od vína jako něco co bylo plné ale už není

Ta doba plnosti se vymyká mým vzpomínkám

ale vyživuje mé zkušenosti
Jsem mezi tím co bylo a co bude
jak list mezi dvěma stránkami písmen
sám v té situaci tíživé a nevděčné
že je nositelem nevěda čeho
ale jeho tupá existence je v kontextu dvou stránek nutná a smysluplná
Jsou takové osudy nositelé jiných důsledky jiných
jsou taková jídla neslaná nemastná
diety mezi dvěma lepšími časy
jež jsou každému protivná a k zoufání
Proto nerozšiřuji svou zkušenost na ostatní lidi
zvláště na ty dětské ne kteří z ničeho nemají rozum

Ale přece bývám šťasten a tyto okamžiky mi dávají sílu k porážce
Vídám milióny vesmírů navzájem nespojitých
v jedno se pojit a z něho se vracet
jakoby osvěžené krůpějemi rosy milostné vláhy nebo mého potu
a trvat trvat smát se nést se vznešeně
žít umírat a růsti v svobodě
jež neomezená bude moci být i mojí domovem
Důvěrně v něj vemřu ztratit navždy vědomí

(Básně z let 1958–1959)

Robinson Jeffers mohl vlastníma rukama
z žulových kvádrů přinášných od moře
vystavět pro svou ženu dům
Já mohu leda na brigádě okopávat šnytlik
nebo vlastníma rukama z žulových kvádrů
stavět novou přehradu jež bude napájet
slabým světlem několik vesnických žárovek
a vysokým napětím novou zbrojní továrnu
Neboť v tomto světě a v této době
je všechna společenská práce zaměřena na válku

Jsem rád že kdesi v jakýchsi kaňonech
žije Robinson Jeffers Táhne mu na osmdesátku
Jsem rád že jsem našel předbojovníka a spolubojovníka
toho jehož hlas je slyšet a bude vždy slyšet na poušti
když můj vlastní zůstává uzavřen v mých ústech
Již když jsem psal to co zůstalo jen zbytky eposu
věděl jsem že někde musí někdo být
ale neznal jsem ho až podnes

Měl se přece jen o něco lépe
a proto měl přece jen o něco více iluzí
O přírodě o věčnosti o přirozenosti o holém životě
To vše bylo dáno tím
že on ještě mohl vlastníma rukama
z žulových kvádrů přinášných od břehu moře
vystavět pro svou ženu dům
a já se už jen mohu zúčastnit brigády na zvelebení naší ulice

(Básně od ledna 1960 do června 1963)

ZŮSTANE NĚKOLIK POPSANÝCH LISTŮ

a na nich několik myšlenek
ne nezajímavých pro psychopaty a psychiatry
Zůstane potomek
jenž roznese dál mizernou porouchanost otcovských genů
a nevhodnou výchovu jíž se mu dostalo
Zůstane nekonečná množina neuskutečněných činů tužeb a snů
a hromádka nepodařených zostuzujících pokusů a neúspěchů
a všechno to brzo vstřebá čas
imunní až k vzteku

Zas a zas nová stejná pošetilost
bude rozpínat svou ikarskou perut'
nepoučitelná ničím
než vlastním zřícením

Nikdo nevyslechne užirající se dědky
že všechno je předem pitomé
a prosrané
Nikdo než bačkora
nedá sluchu pomstychtivému hanění
pošetilého života
pošetilé aktivity

Vždy znova rozvírat se bude pláň moře
nekonečné sebedůvěry a nekonečné touhy
a nekonečné strasti zklamání

(Básně od ledna 1960 do června 1963)

Báseň kterou jsem nazval svou nejsmutnější

(První báseň Julii)

Jenom jsem tě potkal
– Ach jak jsem unaven –
šli jsme jen jednou v noci Prahou
A nepolíbili jsme se

Poznali jsme že se chceme milovat
Museli jsme být rozumní

Jseš provdána a také já mám manželku
Oba dva máme děti
ty sice už skoro dospělé
V tomto světě nesmí být člověk člověkem
v tomto světě se člověk nesmí pokusit být člověkem
v tomto světě nesmí člověk toužit být člověkem

Také já jsem stále rozumnější
Čím jsme rozumnější tím jsme hnusnější

Máš pravdu
Za deset let si možná ani nevzpomenou jak jsi vypadala
Nemám tvou fotografii
Mohli bychom se spolu vyspat
Trvá to cca dvě hodiny
I víckrát

Museli bychom se pachtit za každou tou chvilkou v cizích bytech
ba i za možností políbení
a já bych chtěl klást polibky na tvé nohy na tvé boky a na tvé čelo
a ty bys chtěla abych ti je kladl
Nebojím se těch technických obtíží a vím že se ani ty nebojíš
nebojím se příliš ani zamlčování doma a vím že i ty víš že to jde
cizoložství není v průmyslové společnosti takovým problémem

Bojíme se utrpení
z neuskutečnitelnosti plnosti
z karikatury lidskosti
z toho že tento svět v němž jsme se narodili
vyvede jak pasák naši touhu ke zkurvení
že žádnému ze stvolů lásky
nebude dopřáno vyhnat plný květ
že minuty naší vzájemnosti
budou nás sežíhat svojí letmostí
bojíme se těch okamžiků rozhodů u tramvaje
po nichž do lítosti se vlévá úleva z ukončení napětí
bojíme se utahání
toužením nenaplnitelným do dna
bojíme se výsledné marnosti
našich houževnatých pokusů
aspoň trochu
a krátký čas moci být
jak bychom měli být jako lidé

Tak se zřejmě milovali otroci

Ty jsi teď doma – odpočíváš
a jsi šťastna
– jak jsem tomu rád –
tím krásným smutkem
že jednou – zřejmě naposled –
(už nejsme mladí)
život přece jen nabídl možnost štěstí
Stojí za to přesvědčit se
že není pro všechny lidi ztracena naděje

I toto patří k životu
I toto může člověk užít k uskutečnění se člověkem
I toto mu pak
dá více vědomí
o nutném neustávajícím násilí ke změně tohoto světa
k jeho definitivnímu nahrazení
přes všechny historické lsti
byť by mělo přijít za sto tisíc let

Kdo se pokoušejí být lidmi
(ach věru ne nadlidmi – ty sne)
budou jedni řevem
jedni obnaženým masem
jedni zabodnutým šípem

Ty víš že myslím na tebe
i když už spíš
Jdeš ráno do práce
Já taky
Máš výjimečné štěstí že jsi dnes sama doma
Já ne
Tak takovým se stalo mé první psaní o tobě
Trvalo to vskrytu pár neděl
neskrývali jsme si to čtyři dni
To napsání ti nedám věru teď číst
teprve až zjistím že se mi v paměti začíná vytrácet tvé jméno
budu-li znát ještě tvoji adresu
Víš
že chci brzy zemřít
Možná že to však neudělám
Tehdy budu psát:
Já jsem v tom vždy
Nadále v tom budeš i ty
i když přitom na tebe nebudu myslet

Vše splývá v mém těle
Tvá ruka kterou jsem před hodinou držel
tvůj hlas
noc našeho času
minulý život
náš svět
I ty už zůstáváš v mém těle
A přece jsem se teď dal do pláče
že se nebudeme milovat
Vždyť jsem jen z masa a kostí

*(Básně od července 1963 do konce roku 1970)
(Červenec 1963 – prosinec 1964)*

Natrhál jsem včera
červenou kytičku

Jako každý den i dnes
na tebe vzpomínám od rána

Hovořili jsme večer
o koncentracích a o bombardování

O hrůze kterou jsme zažili
a která nás opět čeká

Apokalyptické není samo zničení
ale že všechno až do posledního okamžiku
jde svým normálním chodem
byť v podmínkách stále podivnějších

V tom smyslu
je apokalyptický každý život
blížíme se k smrti
jako by to byla samozřejmost
a tak to neberem ani na vědomí

Co běžně vykonáváme
a čemu přisuzujeme takovou důležitost má milá
že kvůli tomu opomíjíme se i milovat

bude přece jednou
z jednoho časového bodu
tak děsivě šílené jako noviny jež vyšly ještě poslední den před pádem Berlína
a byly v nich nové programy biografů

*(Básně od července 1963 do konce roku 1970)
(Červenec 1963 – prosinec 1964)*

Jsou zvláštní dni –
můžeš jen ležet na posteli
v nevytopeném pokoji
vzpomínat na staré písně
a plakat

(Zápisky z počátku let sedmdesátých)

Když je dnes člověku dvacet
chce se mu hnusem zvracet

Ale těm co je čtyřicet
je toho vyblít ještě více

Jen ti co je jim šedesát
můžou jít se sklerózou klidně spát

(Zápisky z počátku let sedmdesátých)

Není nač to svádět

Vždy jsem zdůrazňoval že je nepoctivostí vymlouvat se na poměry
a pochybuji že je to lepší s výmluvou na zdraví
nemluvě už vůbec o výmluvách na postavení nebezpečí atd.
Příčinu neúspěchu je dovoleno hledat pouze v sobě samém
ve svých špatných vlastnostech
(neboť nehovořím o těch kteří nemají schopnosti)

Dnes už se cosi ve mně zlomilo
zlomila se má morální vůle
jsem jen jako pomyje vylité do záchoda
žbrblám cestou kanalizačními trubkami
vydávám zvuk nemaje už jiné váhy než pád

Měl-li bych namalovat to co Dürer nazval *Melancholií*
musel bych zobrazit svůj pokoj
kde se po stolech postelích i po podlaze
válejí ve smetí nikdy nezametaném
listy a listy papíru s mými básněmi filosofickými poznámkami i kdoví čím ještě
listy jež nejsem schopen ani sebrat
natožpak utřídit
natožpak přechíst
a jež jen jednou za čas zametu a naházím do kamen

Tíha kterou jiný sotva uvěří
věší se mi na ruce a na ramena i na nohy
sotva vstávám z postele
Pak jen frenetickým tempem vyběhnu nakoupit konzervy dopředu na týden
a počítám pouze čas od jednoho opití k druhému
– asi tak jednou týdně –
neboť nelze se opíjeti denně

Tak tedy i tohle co píšu
je jen záznam který se buď spálí
nebo náhodou unikne uletěv daleko za skříň
A v takovéto činnosti zajisté není možno shledávati dílo
či smysl
které by jedině mohly postavit hráz zezvířectění

Tož se to přece jen podařilo že jste mne přechcaly
má krásná dobo a můj milovaný chlaste
tož jsem přece jen podal nakonec důkaz o své habituální neschopnosti
a méněcennosti
jako ty statisíce přede mnou a statisíce po mně

(Zápisky z počátku let sedmdesátých)

Budete tleskat jako vaši otcové
kterými dnes tak pohrdáte
budete hlasovat na všechny povely nové
a přesvědčením že si přec čestnost zachováte
starajíce se o blaho svého živobytí
když „v daných poměrech“ to nemůže jinak býti

Stanou se z vás horší kurvy než byli vaši pohrdaní otcové
pro něž to bylo přece jen historicky nové
a mnozí z nich se snažili dodat si upřímnou víru
Ale pro vás už nebude ani omluvy ani smíru

(Zápisky z počátku let sedmdesátých)

MAGICKÉ NOCI POČAL ČAS

Kocha snad z toho vezme ďas

Magické noci počal čas

My žijeme v Praze to jest tam

kde se jednou zjeví Duch sám

My žijeme v Praze to jest tam

(Sbírečka)

PO SVĚTĚ CHODÍ MOJE NOHY
dotýkají se oblohy

Dojít na Malostranské náměstí
jakkak se mi to poštěstí

Tloušťkou jsem kulatý jak míč a proto vyskakují
odrazem na mraky jež plují

nad Prahou do neznáma – jenom tak
jak to dovede pouze mrak

(Sbírečka)

Není jednoho dne udřepění
Není jednoho dne složení rukou na pupek
Dobyl-li jsi včera posezení s Bohem
dnes jsi ho opět ztratil
jestlis o ně dál neusiloval

Z nejvyšší výšky
spadneš do nejhlubší hloubky
za jeden den
Jediné ulehnutí ve spokojenosti
přivede tě na rožeň
kde tě opékají ze všech stran
až kůže puká a tuk jen kapá ven

Dva dny spolehnutí se na své dosažení
přivedou tě do končiny kde je jen tma
a kde už nevidíš zase nic

Každý den je nutno potýkat se s Bohem
v milosti jeho
každý den buď s ním jseš
a nebo nejseš
To nemá nic co činiti s jistotou a klidem že víš že jsi jeho

Jsi jeho i kdybys na něj nikdy nevzpomněl
jsi jeho i kdybys dennodenně dělal věci zlé
jsi jeho i kdybys ho odmítl a proklel
protože jsi příjemce daru

Ale pokud tak toužíš být s ním
pak nelze vynechati ani čtyřadvacet hodin
v bojování a úsilí
či aspoň v prošení ba i ve vlichocování se

jen když na něho myslíš
ne jako na odměňovatele
ale na toho jenž neodměňující
je nejvyšší odměnou za tvoje živobytí

(Trhací kalendář)

Jistěže Bůh je temná hlubina
ale je jen atavistická bázeň
zapovídat její sondování
Bůh **chce** být poznán
Bůh chce abychom se s ním seznámili
abychom ho dokázali artikulovat
Ne Bůh ale naše neandrtálské strachy
odmítají dotýkat se Boha jako bratra
a ne jen ve stavu posvátné hrůzy a vnitřní němoty
ale ve stavu jasného odhalujícího intelektu
Tak tomu chce Bůh
Ne nadarmo dal nám jíst jablko se stromu poznávání
To nám ukládá

(Mirka)

Vždycky jsem věděl že v tomto světě existuje krása
nepoznal jsem ji
ale vím že tu je
Je prý krása ženy krása lásky a milování
stejně jako krása přírody
Neviděl jsem je
a věřím že jsou
Je krása umění
Pociťoval jsem ji na kolenou
Je krása práce krása poznání
a asi i krása radosti
minuly mne
ale věřím že někdo
kdo není nešťasten jako já
je zná
Je krása snu
Tu znám
a miluji ji!
Je krása opojení a opilství
a té mi bylo jediné dopřáno tak jak se má
Přece proboha musí být něco zač stojí žít
a kdyby nebyla krása tak co by to bylo?
Nejsme snad výrobek démona
nejsme zrůda nějaké čarodějnice
loutka vynalezená sadistou
a i jestliže ano
– tak se to nepovedlo:
objevila se krása jako nečekaný omyl
a roztrhla peklo na kusy

(Básně další)

Byl jsem při tom když s pompou odsuzovali nevinné k smrti
byl jsem při tom když je zabíjeli v lágru bez řečí
byl jsem při tom když věznili statisíce
byl jsem při tom když existenčně fyzicky i morálně ničili desítky miliónů lidí
byl jsem při tom když si nechávali odhlasovávat nejhnusnější lži a všechny
ruce se zvedaly pro
byl jsem při tom když umělci oslavili vrahy velikánské i malinkaté
byl jsem při tom když se dostávaly tituly a získávaly statisíce
ve společnosti kolektivní lži a zločinu
byl jsem při tom když jedni zločinci vystřídávali jiné zločince jako cestu
k pokroku
byl jsem při tom když v hlavách lidí nezůstala než blbost a nenávisť
narodil jsem se roku 1930 v Československé republice

(Dvě léta)
(Básně 1989)

Cesta Vysočinou

Stísněn hůř než kdybych stál před smrtí matky
jdu po kopcích a dívám se dopředu i zpátky
na ono půlstoletí pokydané zvratky

Máme se tedy vrátit o padesát let zpět
Jako by nijak se nebyl změnil svět
jako by démon těch padesát let sněd

Máme se vrátit jak nezvaní hosti
začít se o peníze drát jak psi o kosti
anebo si odpočinout v nezaměstnanosti

Máme dělat čtrnáct hodin jako jiní
kteří v tržním hospodářství nejsou líní
a ještě se máme cítit vinní

Zakázat stávku a nejlíp zrušit odbory
protože neexistují žádné třídní rozpory
a spolehnout na charitativní podpory

Privatizovat hospodářství pro našince
a továrny jednak dědictvím jednak za tvrdé mince
nechat „pravým vlastníkům“ a pro cizince

Spolehnout se hlavně jenom na televizi
jež střeží demokracii ryzí
a recept má jak totalita zmizí

Vyhodit všechny co jsou odlišného názoru
o socialismu mluvit jak o moru
před establishmentem stát pěkně v pozoru

Neexistuje padesát let
Vůbec se nezměnil svět
V roce třicet sedm začnem znova vpřed

*(Dvě léta)
(Báseň 1990)*

Největší potěšení mám z projevů pana prezidenta

Mladí kteří jsou jako vždy přesvědčení
že nad jejich rozum není
za skutečnost považují své chtění

A sami nevědí jak čas je změni
brzo jim zablokujou jejich snění
shnilý plod bude probuzení
z elánu který skončí v znechucení

Protože kapitalismus budoucnost není
budou zas znova namydlení
lumpům pro pobavení
Výkon a spotřeba – to jediné se cení
Ve světě v němž sněj o uplatnění
a kdo nevěří na to omámení
moc brzo zjistí že už člověkem není

Je jen nástrojem k upotřebení
chtěl by vydělat – ale nevydělá jmění
Věřil že dojde lidského uplatnění
a život bez života na něj zuby cení

(Dvě léta)
(Básně 1990)

S fanfárami nás vyvedli na
cestu do Evropy
a vyklubal se z toho výlet do minulosti
Všechno špatné k něčemu dobrému:
co jsme znali už jen z knih
vidíme na vlastní oči
až zrak přechází
Padesát procent z nás je už pod úrovní bídy
(citují podle západních pramenů)
Spotřeba potravin klesla o třetinu
(Státní úřad statistický)
latifundie a církevní a šlechtické statky opět v pravých rukou
(zákony Federálního shromáždění)
– a protože nepíšu ekonomické pojednání tak to stopnu
Vidíte to přece všechno sami

Kdo chce věřit že nás mezinárodní kapitál zahrne blahobytem
ať se podívá do světa
daleko větší a bohatší země než jsme my
s přírodním bohatstvím rozvinutým průmyslem ohromnou zemědělskou
produkcí
jsou banánovými republikami
jen zásobárnou nejlevnější pracovní síly
a odbytištěm šmejdového zboží
Národní důchod padne na úroky mezinárodním bankám
nezaměstnanost a bída se nemění po generace
demokracie je na hajzlpapíru
a totalita má úsměv a kecy televizního programu

Ano všude září neony a kšefty
jsou přecpané brakem pro chudé a luxem pro bohaté
Ano všechno se leskne a všude
je plno krásných barů a kurev

Ano máš svobodu dělat a říkat cokoli
jen když nejsi nalevo
Nemysli na nic než jen na prachy
a najdeš smysl života
Těm pár filosofům co s tím nesouhlasí
dej přes hubu – vždyť to jsou jenom komunisti

(Ples upírů)

Ediční poznámka

Tento výbor byl pořízen v letech 2003–2004, poté co se z řady důvodů nepodařilo realizovat projekt vskutku kompletní, již víceméně kritické edice poesie Egona Bondyho. Šlo o to, vyjít vstříc poptávce po Bondyho básnickém díle, jehož souborné vydání z let 1990–1993 v nakladatelství Pražská imaginace je již zcela rozebráno.

Vzhledem k různým problémům, nastavším před přípravou tohoto svazku i během ní, vydal jeho editor tento svazek již jednou vlastním kvaziknižním nákladem, a to v r. 2004 jakožto soukromý počítačový tisk toliko pro své nejbližší přátele „v několika neprodejných, nezdanitelných a nehonorovatelných exemplářích“ ve své soukromé edici „SAMIZDAT“. Tehdejší provizorní, de facto bibliofilské vydání, jež je ovšem po textové stránce téměř totožné s vydáním stávajícím, nese jen titul *Výbor z básnického díla*. Jelikož však nešlo o regulérní knižní edici, je teprve nynější publikaci zřejmě možno považovat za skutečně první vydání tohoto výboru. Z onoho původního knižního provizoria jsme jako celek převzali též blok „O Egonu Bondym napsali nebo řekli“, který tedy již nebyl po básnickově smrti v r. 2007 nijak doplňován či pozměňován.

Bylo čerpáno jednak z devíti svazků *Básnického díla Egona Bondyho* (Pražská imaginace, Praha 1990–1993), přičemž ovšem zcela opomenut byl čtvrtý svazek, obsahující básnickou skladbu *Naivita*, dále ze dvou svazků Bondyho poesie vydaných nakladatelstvím Inverze (*Básně 1988 aneb Čas spíše chmurný. Odplouvání*, Praha 1990; *Dvě léta / básně 1989 a 1990*, Praha 1991) a konečně ze svazku *Ples upírů* (Obrys/Kontur – PmD, München 1995). Básně do sbírek nezařazené pocházejí 1/ z otisku v 1. čísle bratislavského časopisu Slovo (almanach vedecských úvah a umeleckých aktivit, jar ‘95), z něhož byly vybrány tři z deseti zde publikovaných, slovensky psaných textů, a to s incipity *Vlahé noci započali*, *Bude aj zajtra svet*, *Smrť bola tvoja mzda moja drahá* (tento časopisecký otisk představuje poslední publikaci Bondyho původní, dříve nezveřejněné poesie, veškerá následující básnická tvorba zůstává zatím v rukopisech), 2/ z autorova rukopisu anglicky psané básně s incipitem *Two old poets came together* (titul básně *For Nanao Sakaki* byl doplněn až v tomto knižním vydání), která zatím vyšla pouze v českém překladu Jiřího Weina v časopise Tvorba (2. 5. 1990, č. 18, s. 24), kde její text zní následovně: „Sešli se dva staří básníci / v pražské Nerudově ulici / a slunce zapadající / jim pozlatilo vousy. // Děčila je víc než polovina Země / a přece jim spolu bylo víc než jemně / bavili se o prázdnou. // Jako by se rozešli jen včera / a o říši nekonečného která / je jich skutečnou vlastní / bez rozdílů řeči a hranic. // Jeden zpít radostí chrlí slova / druhý moudře naslouchá / věčná chvílka / Dva oblázky v řece / se dotknuly / a zůstaly v doteku“.

Co se týče znění jednotlivých básní v tomto výboru, nelze bohužel konstatovat, že všechny zde otištěné texty byly svým autorem korigovány a autorizovány. V průběhu ediční přípravy totiž docházelo nejprve k drobným názorovým rozdílům mezi autorem a editorem ohledně textů, jež měly být do výboru zařazeny, které však posléze vedly k zásadní neshodě o celkové koncepci výboru, v důsledku čehož se autor v poslední fázi přestal vůbec korekturami zabývat. Jedním z cílů nového vydání básní Egon Bondyho bylo nejen eliminovat značné množství tiskových chyb a překlepů, které se vyskytovaly v jednotlivých svazcích *BdEB*, ale též vyřešit problémy s různocněním jednotlivých dřívějších vydání samizdatových. Autor bohužel všechna sporná místa neřešil, neboť v případě textů, s jejichž zařazením do výboru nesouhlasil, dělal korektury prostě tak, že dané texty škrtil, aniž by se jakkoli zabýval jejich zněním. Naštěstí však těchto pochybných míst nezbylo po korekturách mnoho, a tak jen asi ve třech či čtyřech výskytech zůstalo rozhodnutí na editorovi.

Jednotlivé texty jsou v přítomném výboru zařazeny v chronologickém sledu, tak jak tomu ostatně bylo i v případě *BdEB*. Názvy jednotlivých sbírek, z nichž bylo vybíráno, uvádíme vždy kurzivou pod příslušnými básnickými texty, avšak neuvádíme názvy pododdílů sbírek, což, jak nutno přiznat, v některých případech poněkud znejasňuje jinak dosti výrazné předěly a navíc tím na pár místech dochází k zařazení textů v uspořádání jaksi kvazichronologickém, neboť je zřejmé, že do některých oddílů (např. *Ožralá Praha z Velké knihy*, *Legendsy z Für Bondys...* či jednotlivé oddíly *Sbírečky*) zařazoval autor texty podle tematické či stylistické příbuznosti. Výjimkami jsou v tomto případě oddíly sbírky *Básně od července 1963 do konce roku 1970*, které prokazatelně byly původně samostatnými básnickými sbírkami, a rovněž sbírky *Dvě léta*, zde ovšem zejména proto, aby bylo zřetelněji upozorňováno na dobu vzniku jednotlivých textů. Z téhož důvodu byla i v několika dalších případech rovněž uvedena datace vzniku básnických textů: to tehdy, kdy je zřejmé, že právě datum vzniku básně bylo výrazným impulsem k jejímu napsání. V úhrnu jsme ovšem jednotlivé datace vypouštěli, neboť ty se sice v některých chronologicky uspořádaných sbírkách vyskytují, v jiných však nikoli, takže ve výboru by tato občasná datace působila dojmem nadbytečné extravagance.

K uspořádání výboru ještě toto: na první pohled je zřejmé, že není zcela vyvážený, že ony čtyři oddíly, odpovídající zhruba čtyřem dekadám, během nichž Bondyho básnické dílo vznikalo, jsou poněkud disproporční. Dostí chudý je zejména druhý oddíl, přinášející tvorbu z let šedesátých. To je ovšem dáno jednak celkově menší kvantitou Bondyho básnické produkce z té doby, jednak absencí dvou obsáhlých monotematických básnických skladeb, totiž *Naivity* (1963) a *Kádrového dotazníku* (1962–1967), z nichž se na rozdíl např. od *Pražského života*, *Zbytků eposu* či *Deníku dívky* editor neodvážil nic „vybrat“. Z významných básnických textů nebyla do našeho výboru zařazena rovněž ani poéma *Nesmrtelná dívka* (1957–1958), která však vyšla samostatně již dvakrát (naposledy

v Mladé frontě v r. 1992) či parodická básnická skladba *To jsou zbytečné verše* (1975), která vyšla v samostatném knižním vydání poměrně nedávno (Maťa 2002). Chybí zde též monotematický básnický cyklus *Dagmara aneb Nademocionalita* (1951). Na úkor řady dalších textů z let padesátých, které bývají v různých výběrech a antologiích poměrně často publikovány, byla v našem výboru spíše upřednostňována tvorba z let sedmdesátých a osmdesátých, dle našeho názoru až doposud neprávem opomíjená.

Editorovým hlavním cílem při uspořádávání tohoto výboru bylo prezentovat Bondyho básnické dílo v co nejvyváženější podobě, tj. neopomenout žádnou z básnickových dominantních stylizací a poetického tvaroslovného úsilí. Nacházíme zde tedy texty „totálně-realistické“, texty tzv. trapné poetiky, texty kvazi-primitivní, autokonfesní, novodadaistické, parodické, texty provokativně anti-poetické, detabuizační, blasfemické, texty meditativní, filosofující, texty literárně reminiscenční, texty politicky explicitní, texty karatelsko-profetické i moralizující. Nacházíme zde množství typických případů Bondyho bezprostřední „deníkové poesie“, ale i příklady poesie vzniknuvší velmi pravděpodobně na základě apriorní koncepce. Opomenuty nebyly ani básnickovy příležitostné experimenty v cizích jazycích (němčina, angličtina, slovenština, případně ruština).

K práci s textem: chyby a překlepy z předchozích vydání jsme se snažili odstranit kolacemi s původními strojopisy. V úhrnu ovšem respektujeme různé autorovy jazykové a pravopisné zvláštnosti, které jsou ostatně zřetelně motivovány důvody stylistickými. Pro citace byla vesměs upotřebena kurziva, na ojedinělých místech bylo opravováno psaní velkých písmen a lámání extrémně dlouhých veršů. V ortografii se bohužel nepodařilo stanovit konečně uspokojivý jednotící princip. Bylo především nutno zohlednit skutečnost, že výbor přináší texty z více než čtyřicetiletého období, v němž došlo k dosti značnému posunu ve vývoji českého pravopisu. Naprosté pravopisné sjednocení proto nepovažujeme za uplatnitelné. Byly zde zejména problémy s psaním *s/z*, kde jednota nebyla nastolena záměrně. Tak ponecháváme sice psaní „filosofie“, „poesie“ či „buržoasie“ (autor takto psal bez výjimky vždy), ale sjednocujeme ve smyslu „progresivnějšího pravopisu“ např. ve slovech „kanalizace“, „katarze“, „pozice“, „televize“, „kurz“, „prezident“. Záměrně nesjednocujeme pravopis předpon *s/z*. Rušíme psaní zdvojené souhlásky vyskytující se ve starších textových vrstvách, např. ve slově „horor“; píšeme důsledně rozděleně složené základní číslovky, např. „dvě stě“, avšak ponecháváme sporadické psaní apostrof naznačujících absenci hlásky, např. „říkaj“, „moh“, „tak’s“ a rovněž podobně sporadické psaní infinitivů na *-ti*: obojí se vyskytuje jen ve starších textových vrstvách a stylistický záměr je zde zřejmý. Interpunkci, vyskytující se jen v ojedinělých básních v próze, logicky doplňujeme či opravujeme, přičemž akceptujeme současný stav pravidel českého pravopisu.

M. M. (prosinec 2004 – září 2009)

O Egonu Bondym napsali nebo řekli

Tečkou za obsahem je „báseň“ Egona Bondyho. Je ukázkou nejen farizejství autora a pořadatelů (Bojuj proti špatnostem), ale i jeho nebezpečnosti. Slogan „my veškerý kultury vrazi“ a text „Cihla“ nabývají tak na zcela reálném společenském obsahu.

Vítězslav Ržounek, *znalecký posudek v oboru literatury a umění, psaný pro potřebu chomutovského soudu při procesu s vydavateli časopisu Vokno, 1982; podle vydání v Magorově zápisníku, s. 729–730, Torš, Praha 1997.*

Viděl jsem dva lidi s otiskem palce božího na čele. Vladimíra a Egona Bondyho. Dvě ozdoby materialistického myšlení, dva Kristové přestrojení za Leniny, dva romantici, jimž bylo dopřáno, aby v pětadvaceti dovedli prozkoumat sítnicové pozadí univerzitní knihovny...

Bohumil Hrabal, *Něžný barbar, 1973; podle vydání v VI. svazku Sebraných spisů Bohumila Hrabala, Obrazy v hlubině času, s. 256, Pražská imaginace, Praha 1994.*

Pane Kolář, co říkáte básním pana Bondyho? Já je neznám.

Tak jsem je včera poznal. /.../ Je dost citlivý, aby mohl být dobrým básníkem, ale zabíjí ho nestoudnost vlastního přecenění všeho, i uhozených říkaček, takže jeho nevšední věci (je jich v celém souboru snad na polévkovou lžici) zaplavují k nerozeznání jakési oslavy na dámský rozkrok. To, čemu jsme říkali „poklopcová literatura“, je zde míněno vážně...

Jiří Kolář, *z dopisu Běle Kolářové, 22. 10. 1985; podle vydání v Díle Jiřího Koláře, sv. VIII., Psáno na pohlednici II., s. 88–89, Paseka, Praha – Litomyšl 2000.*

Po recidivě zdravého rozumu jsem se dozvěděl, že oním psychologem je můj známý psychopat, téměř psychotik, Zbyněk Fišer! Neblahý partner Honzy Krejcarové /.../ On, který napsal proslulou Jeskyni divů, kterou jsem Ti několikrát citoval

Sklapni Staline bezzubou dáseň!

Je dopsána

báseň.

On, který se živil žebrotou, pašoval do Vídně kokain, byl mnohokrát na psychiatrii, dokonce s dg. hebefrenie, neobyčejně inteligentní, úzkostný, paranoidní, nepraktický, šílený; on, od něhož jsem se distancoval definitivně před dvanácti lety! Tedy tento Fišer, který – po jisté době uklidnění – se přihlásil na filozofickou fakultu a vystudoval psychologii s vyznamenáním /.../ Tak jsem mu vyřídil pozdrav.

Zbyněk Havlíček, z dopisu Evě Prusíkové, 16. 5. 1962; podle vydání v knize *korespondence: Zbyněk Havlíček, Dopisy Evě / Eva Prusíková, Dopisy Zbyňkovi, s. 153, Torš, Praha 2003.*

Literárnímu historikovi, který se narodí, odkazují pozornost k dílu Egona Bondyho. Bude-li se zaměstnávat českou literaturou posledního půlstoletí, nebude se mu moci vyhnout žádným vylháním. Egona Bondyho samého nechme do té doby pobývat v legendě.

Jan Lopatka, *Egon Bondy, živá legenda*, 1988; podle vydání v knize *Jana Lopatky, Šifra lidské existence, s. 365, Torš, Praha 1995.*

Dlouho byl idolem této mládeže „pábící“ Bohumil Hrabal, než literárně a vydavatelsky a nakonec i režimně zakotvil a uspěl. Trvalejší byla v undergroundu vůdčí role tamního proroka, esejisty a romanopisce Fišera-Bondyho, v důsledném štíru s řeholemi realistickými, racionálními a byť i jen gramatickými.

Václav Černý, *Paměti 1945–1972 /poprvé vydány v Torontu 1983/; podle vydání v nakl. Atlantis, Brno 1992, s. 472.*

Nad dvěma slunci / třetí vzešlo / bez tebe by to Bondy nešlo // Bez tebe byl bych bez poetiky / seděl jak vůl / a lepil jen pytlíky

I. M. Jirous, *Magorovy labutí písně, 1981–1985; podle vydání v Magorově summě, s. 511, Torš, Praha 1998.*

Vy se hlásíte do vězení? Mohl jste v něm být již nejméně dvakrát, kdybyste nebyl zbabělec a práškač. Kdybyste neudal u výslechů Čuňase a mne, o čemž vím, a nechci ani domýšlet, co jste řekl do protokolů, které jsem nemohl číst. Vaše dnešní přihláška do vězení je laciné gesto. Víte velmi dobře, že Vám nic takového nehrozí.

I. M. Jirous, z dopisu E. Bondymu, 2. 5. 1990, na Bondyho „Hlásím se do vězení“, *Tvorba*, č. 17, 1990; podle vydání ve *Voknovinách*, č. 17, 8. 5. 1990.

Zbyněk Fišer, jeden z nejvýznačnějších českých filosofů, ačkoliv méně znám, uvádí vztah mezi buddhistickým pojetím procesu a autentickou marxistickou filosofií. Bohužel, práce byla publikována pouze v češtině, a tudíž je nepřístupná většině západních čtenářů (znám ji ze soukromého anglického překladu).

Erich Fromm, *Mít nebo být?*, 1976; *podle vydání v českém překladu V. Žihlové, Naše Vojsko, Praha 1992, s. 28.*

Tak i báseň, jež začíná rozverným záchodovým rýmem: „K večeru – na všechno seru,“ končí pěkně ideově: „Nikdo o mně neví, že jsem marxist levý.“

Zmíněné verše jsou z doby Stalinovy vlády. Ač to zní neuvěřitelně, i tehdy existovalo pár lidí, kteří neměli rádi komunistický režim ze zvláštního důvodu – byl jim ještě málo komunistický. Proto by si mohli po stalinsku říkat lidé zvláštního ražení, i když přesnější výraz je snobové /.../ Undergroundový mýtus Egona Bondyho mu určitě zajistí dostatek obhájců, kteří se budou pohoršeně ptát, kdo je ta nula, která si dovoluje sáhnout jim na legendu. Tak aby bylo jasno – dovoluji si to právě proto, že jsem dělník, a z těch by marxisté jako Bondy zase chtěli dělat blbce.

Jiří Suchánek, *Puberta jako světový názor; in Proglas, č. 1, 1993, s. 50–53.*

... totiž případ Bondyho. To jsou přece dva lidi v jednom. Jeden je skvělý umělec, skvělý básník i prozaik, celou noc fascinován čtete některé jeho básně, třeba *Zápisky ze 70. let* nebo *Lednovou práci* a podobně, a druhý je ideolog, který vyhlašuje – trošku s křížkem po funuse – jakési ideologické recepty lepšího světa, které prostě už dnešní člověk dost dobře nechápe. Je v tom zase ten avantgardní mesianismus, který dnes dost dobře nejsme schopni už přijímat nebo vůbec chápat. A zajímavé je, že Bondy je výborný tehdy, kdy jakoby zapomene na sebe jako ideologa a najednou se vyznává ze všech svých průserů, ze vši své bídy a tíže lidského života a vyzpívá hoře, které každý z nás strašně dobře zná!

Václav Havel, *z rozhovoru s Josefem Císařovským, Od boku o předvoji a průserech, in Revolver Revue, č. 9, únor 1988.*

Zároveň s informacemi o tvé činnosti se ke mně dostala některá díla Egona Bondyho, za jehož žáka se prý pokládáš. Básně z padesátých let mě nadchly, ale četba děl pozdějších srazila vlnu mého obdivu rapidně dolů. Přistupoval jsem s nadšením k Invalidním sourozencům, ale to rychle vyprchalo. Kdyby této knihy bylo půl (nebo snad i čtvrt), mohla by aspirovat na novou bibli, takhle je to bohužel jen slátanina. /.../ Je mi to líto, toužil jsem po knize, místo ní se mi

jen potvrdil pocit vyvěrající i z tvé práce. Stejný nekritický obdiv k sobě, k věcem, které vás obklopují, a hlavně nepřítomnost askeze, které je k vytvoření díla nutně třeba.

Milan Knížák, z dopisu I. M. Jirousovi, 1975; podle vydání v *Knížákově knize Bez důvodu*, s. 122, *Litera*, Praha 1996.

Neobdivuji se Tvému intelektu, považuji ho za samozřejmý, to je v pořádku. Ale co mě vzrušuje téměř tělesně, je fantastická sloučenina intelektu s úplně nepřičetně logickou iracionalitou, ona filosofická poesie, poetická filosofie, o které jsme dnes trochu hovořili, ale která ve svém dosahu jde ještě daleko za meze toho, o čem byla řeč. Není to totiž tak, že jsou vedle sebe věci – filosofie a poesie – je to tak, že se jejich sloučením vytváří věc třetí, jejíž hodnotu snad ani nelze dohlédnout.

Jana Krejcarová, z dopisu Z. F., 1962, podle vydání v knize *Jany Krejcarové Clarissa a jiné texty*, *Concordia*, Praha 1990, s. 49–50.

PRO LID, PRO SOCIALISMUS...

Jeden emigrantský časopis nedávno uveřejnil seznam spisovatelů, kteří prý nemohou v Československu publikovat. O jaké spisovatele jde – jen několik jmen: Egon Bondy, František Daniel Merth, Tomáš Pěkný, Jiří Plaček, Rostislav Valušek. Nevím, zda je znáte, ale lidé v ČSSR určitě ne.

Z projevu Vasilu Bilaka na ustavujícím sjezdu Svazu československých spisovatelů, otištěno v Rudém právu, č. 291, roč. 58 /Právo lidu roč. 80/, 9. 12. 1977.

Obsah

1950–1959

Totální realismus [1950]

** Chtěl jsem si vzpomenout na Marii	7
** Dnes odpoledne když jsem odjížděl od svého otce	8
Sjezd ČSM	9
** Četl jsem právě zprávu o procesu s veležrádci	10
** Sedím ve své cele	11
** Má láska k tobě nepřestává na tvém životě	12
Výročí Říjnové revoluce	13
Zlatá neděle	14
** Ležíš a on se ti dívá do klína	15

Pražský život [1950–1951]

ZPĚV PÁTÝ /úryvek/	16
--------------------	----

Trapná poesie [1950–1951]

** Podtrhněte správnou odpověď: / Přísluví...	21
** Podtrhněte správnou odpověď: / Milujeme...	22
** Podtrhněte správnou odpověď: / Znamý Karel Marx...	23
Stalin linguista	24
** Co to má Jula Fučík v kalhotech?	25

Für Bondys unbekannte Geliebte aneb Nepřeberné bohatství [1951]

AUTOPORTRÉT	26
EIN GEDICHT	27
SOLDATENLIED	28
ZAKLETÁ DÍVKA	29
DÍVKA VE ČLUNU	30
HERRMANN	31
BERNARD	32
LES	33
BONDYS GELIEBTE UND DER FÜHRER	34
MARKA	35
KOUZELNÍCI	36
V SAKENU	37
ZAKOPANÁ PRDEL	38
POSLEDNÍ LEGENDA	39
ZWEI GEDICHTE ÜBER DEN SINN DER POESIE	40

SUDETENLAND	41
ELEGIE	42
KRAJINA	43
ČERNÝ PTÁK	44
<i>Karibské moře</i> [1949–1951]	
DIALOG 1950	45
DIALOG 1951	48
<i>Velká kniha</i> [1951–1952]	
BEZ OBAV V TRAMVAJI	51
DOPIS	53
** SPOČÍTEJ SI HOSPODÁŘI	54
** SEDÍM NA TRAKTORU	55
** JÁ JSEM HOLKA ZE DRUŽSTVA ZE DRUŽSTVA	56
** ZA HORAMA ZA LESAMA	57
** STOJÍ NA POLI JEŘÁBEK	58
** ZATOČIL SE VÍTR STOČILA SE VODA	59
** SOKOLE SOKOLE	60
** SKOČILA BYCH S HRÁZE	61
** ČERNÁ NOC NEJNI ČERNĚJŠÍ	62
NA ULICI	63
V PRDELI	64
** K VEČERU	65
VÁNOCE	66
** KOUPIL JSEM SI FRANCOVKU	67
** S VLADIMÍREM CHODÍM PÍTI	68
** JARO LÉTO PODZIM ZIMA	69
** ACH JAK MĚ SOUŽÍ A TRÝZNÍ	70
EPITAF / Teď už ležím...	71
<i>Malá kniha</i> [1952–1953]	
BÍLÝ HOLUB	72
** Okolo okna hvězdy jdou	74
** Pořád kolem a pořád dokola	75
MILENKY VOJÁKŮ	76
ŽNĚ	77
<i>Zbytky eposu</i> [1954–1955]	
** PO TRAMVAJÍCH PO NÁRODNÍM DIVADLE I PO MŘÍŽÍCH HROBU VÁCLAVOVA	78
** TAK JAKO SÁM NA SEBE SE SRANDOU OBŽALOBU SEPISOVAL RADEK	81

<i>Básně Egona Bondyho od srpna 1954 do září 1958 [1954–1958]</i>	
JAN SCOTUS ERIUGENA	86
NÁHLÉ STĚHOVÁNÍ CIRKUSU NEBO NĚCO JINÉHO	87
VELIKÉ DOBRODRUŽSTVÍ	88
JÁ	89
** Všechno zlo pochází z lásky	91
** Už příliš dlouho trvá historie	92
MYTHOLOGEMA	93
PŘI PRÁCI NA DLOUHÉ BÁSNI (NESMRTELNÁ DÍVKO)	96

<i>Básně z let 1958–1959 [1958–1959]</i>	
** TĚŠÍM SE NA VELIKÉ LIDSTVO	98
** UŽ SE TĚŠÍM UŽ SE TŘESU BLAHEM	99
** CELÝ ŽIVOT DĚLÁME VĚCI KTERÉ NECHCEME	100
** JE DÁVNO UŽ NAPSÁNA BÁSEŇ	102
** OPÍJETI SE ZA KAŽDOU CENU	103
** JSOU LIDÉ TÍM ČEMU MÁ BÝT VĚNOVÁNA NEJVĚTŠÍ POZORNOST MÁ DRAHÁ?	106

1960–1970

<i>Básně od ledna 1960 do června 1963 [1960–1963]</i>	
** Robinson Jeffers mohl vlastníma rukama	111
** Mně osobně je všechno jedno	112
** Skutečný tvůrce má obvykle	113
** Komu bůh dal silnou ruku a tvrdé čelo aby mohl psát básně	114
RILKE IN BILDERN	115
** Tolik jsem vždycky snil o velikém díle	118
** ZŮSTANE NĚKOLIK POPSANÝCH LISTŮ	120
** MOUDROST JE VZÁCNÝ KVĚT	121

Básně od července 1963 do konce roku 1970 [1963–1970]

<i>Červenec 1963 – prosinec 1964</i>	
Báseň kterou jsem nazval svou nejsmutnější	122
Báseň o dvou částech	123
Poslední čekání na Julii	127
** Natrhal jsem včera	129
** Ocitl jsem se na světě sám	130
Dva měsíce po opuštění Hlubočep	131

<i>Básně 1965</i>	
** Po vlnách vlna vlnou k vlně	132

** Svolávám na vás mor a zahubení	133
** Nežiji vyrovnaným životem	135
O smrti	136
** Hluboko dopředu zaduněl krok když chodbou jsem vyšel	137
EPITAF / Na život a smrt...	138
POZŮSTALOST N. N. ZESNULÉHO K PODZIMKU ROKU 2396 NAŠEHO LETOPOČTU	139

Básně z roku 1966

BÁSEŇ LITERÁRNÍM NOVINÁM	142
KONCEM	144

Básně 1967–1970

** Kdo mě kdy pochválí	145
** Se svědomitým důrazem na slova	146
** Začátek léta jako jiný rok	147
** Naše vlast je šestý den okupovaná	149
** Už skoro spím a ty též skoro spíš	150
** Na složenice bylo krásně napsáno:	151
** Komu jsem tolik ublížil	152

1971–1982

Deník dívky která hledá Egona Bondyho [1971]

** Ach Čechy střední Čechy mé	155
** Přijď smrti!!!	156
** Už konečně do prdele	158

Zápisky z počátku let sedmdesátých [1971–1972]

** Jsou zvláštní dni –	160
** Když je dnes člověku dvacet	161
** Kolik už u toho stolu	162
** Mé oči chtějí spát mé tělo chce už spát	163
DOPIS R. V.	164
** Má mojenko jediná	165
<i>A měli jsme XIV. sjezd strany že to je všechno vyhraný</i>	166
** Není nač to svádět	167
** Jsem fanatikem etiky a proto překračuji bohužel	169
** Jó – to se ti to spí	170
** Trápení všelijaká mám	171
** Někdy když spím tak dívka zpívá	172
** Po dlouhém chození po větru a v mrazu	173
** Nejsem nakrknutý na Lenina	174

** Julii způsobuji jenom muka	175
** V noci se mi v mozku rozlévá děsivá plíseň	176
** Rakovina mi konečník uhlodává	177
** Vzal jsem portrét pana prezidenta	178
** Podivné jsou věru cesty jimiž pánbůh vede mne	179
TZV. „BŘEZNOVÁ BÁSEŇ 1971“, ČTENÁ NA VEŘEJNÉM SHROMÁŽDĚNÍ	180
** Budete tleskat jako vaši otcové	184
 <i>Pour Hélène la Belle</i> [1972]	
** Když se objeví Alena	185
** Jen drobnou drobnou sbírku básní	186
** Po celý život budeš roztahovat klín	187
 <i>Pokračující chorobopis</i> [1972–1974]	
** Všichni jak víme	188
** Jsem sebe sama odpudivým snem	189
** Jen koho bozi milují	190
** Podívám se své matce do očí	191
** Je možno hledět do oblak	192
** Podle <i>Skutků apoštolských</i> – myslím –	193
** Vždycky když mám jít spát	195
** Jistě	196
** Velmi mne uchvacuje když si čtu v západních uměleckých časopisech...	197
** Cena jedné – jakž takž publikovatelné – básně	198
** Naftová kamna jež jsem si pořídil	199
** Poněvadž to byl krátký film	202
 <i>Sbírečka</i> [1974]	
** CO MI VYPRÁVĚL KOCH	203
** ŽIJI V HLAVNÍM MĚSTĚ	204
** MAGICKÉ NOCI POČAL ČAS	205
** JEDINĚ UMĚNÍ JE ZÁRUKOU SPÁSY NAŠEHO LIDSTVA	206
** BLÍŽIT SE K BOHU MYSTIKOU	207
** VÁŠ IMPERIALISTICKÝ MÍR	208
BÁSNÍK CINCIBUCH VYDAL ÚTOČNOU POÉMU: PANYCHIDA ZA REMARQUA (!)	209
** NEPOCHYBNĚ BUDE JEŠTĚ PŘEDLOUHO TRVAT	211
** TI KTERÍ MAJÍ MOC	212
** ODPUDIVÍ VERŠOTEPCI	213
** ČERT VÁS VEZME A ČÍŇAN	214
** DOSVĚDČÍ SAMA TUŽKA ANIŽ BYCH JÍ PSAL	215
** AŽ SE NA TO PSYCHIATŘI DÍVAJ PŘÍSNĚ	216

** OD KAPITOLU K TARPEJSKÉ SKÁLE JE KROK	217
** PO SVĚTĚ CHODÍ MOJE NOHY	218
** CÍLEM LIDSKÉHO ŽIVOTA NENÍ DOSAŽENÍ RADOVÁNÍ SE U BOHA	219
** KDO BĚHÁ TEN SE UBĚHÁ	220
** SLOVA SKÁČOU RÝM SE KRÁTÍ	221

Trhací kalendář [1974–1975]

** Tak se tedy blíží!	222
** Budem hrát na poesii	223
** Kochu –	224
** Někdo napíše líp než já	225
** Ještě 10 let bude trvat tento patriarchální režim StB	226
** Na druhý den jsem se probudil	227
** Není jednoho dne udřepění	228
** V novinách se člověk leccos dočte	229
** Co to mému žaludku dá práce	230
ANDĚL NÁM KOCHA VZAL	231
** Kam během noci jsi se podíval	232
** Sedím na hřbitově	233
** Slyšel jsem dnes opět ve filmu	234
** Je bláto na Petříně je bláto v ulicích	235
** Ne – lidé si nejsou rovni	236
** Pár dní před smrtí	237
** Konec utrpení	238
** Můj podivný světe	239
** Pětadvacet let jsem chodil	240
** Čechráme svůj fous	241
OPĚTOVNÁ ČETBA KOSMOVY KRONIKY	242
** V jméně božím posral jsem se	243
** Jirous vskutku magor jesti	244
** Ono taky je vůbec těžko psát:	245
** Nezapomeňte mně milí	246
** Je to uchvacující podívaná	247

Mírka [1975]

** Se všemi svými hnusnostmi	249
** Brouzdám se po ulici	250
** Nechtěl bych aby vrátilo	251
** Výjdu na Žvahov a uvidím	252
** Už neplač na ulici víc	253
** Že jsem ztratil schopnost k práci	254
** Lásko lásko	255

** Do zimy nyní se uteču	257
** Londýn je město veliké	258
** V oranžovém šatě	259
** Z Londýna jsem přijel	260
** Jistěže Bůh je temná hlubina	261
** Říkají	262
** Chodila s púllitrem	263
** Když jsem si jednou v přírodu daleko za městem vyšel	264
** Co je celý život než nepovedenost	265
** Až se jednou tento svět svým hnojem zahltí	266
** Kochu Kochu starý brachu	267
** Ze zoufalství snadno člověk pomate se	268
** Krásný je ten náš stát	269
** Teprve dnes vidíme	270
** Celé odpoledne a celý večer	271
** Malý nárůdku	272
** Nás se to netýká!	273
** Československý rozhlas má krásný zvyk	274
** Kdo na tu trubku hrál	275
** Jdu zoufalou krajinou	276
** Jsem v krajině zalité potopou	277
** Něžný hlas mamuta plný lásky	278

The Plastic People of the Universe [1976]

** Mé básně nad českým národem se jako vrány vznášej	279
** Poslední minuty před usnutím	280
** Zůstanu tady	281
** Kolem se smaží svět ve vlastní šťávě	282
** Jseš už mrtvá má milá?	283
** Že v půl páté vstávají lidé do práce...	284
** Celý den rozrušený	286
** Když mně bylo osmnáct let	287
** Dlouho jsem hrál o dvou tónech	288
** Co teď dělám?	289
** Už tři neděle bloudíme po Praze	290
** Magor Jirous	291
** Pohrdání k tomu co se zve Československou socialistickou republikou	292
** V posledních týdnech se mi zdá	293
** Po dvaceti letech jsem dnes znovu četl <i>Popol Vuh</i>	294
JMENOVÁNÍ SOUDRUHA BREŽŇEVA SOUDRUHEM BREŽŇEVEM	295
** Ten blbý mýtus o lidu –	296
** Že se farář Tydlitát	297
** Pořád ještě nejméně dvacet let života	298

** Kdybych měl handgranát	299
** Jsem v bídě celičků	300
** Železniční vagón tažený dvanácti koňmi	301
** Udělal jsem práci	302
** Nevím vsutku	303
** Mé básně stůňou na nedostatek poesie	304
** Jako gumový had	305
<i>Praha 1977</i> [1976–1977]	
** Já koukám na Petřín	306
** Čas krititelský, čas rozcestný...	307
** Jen nejvyšší hory zůstanou...	308
** Nad krajem výbuchy nadzvukových letadel	309
** Celý den se drobně leje	310
ZIMA NA VSI	311
VÁNOČNÍ STŮL	312
<i>Básně z roku 1978</i> [1978]	
** V lese dneska větve obalené sněhem	313
** Znovu se návštěva z temnot vynořila	314
** Mé jméno je Mimi	315
** Podivným lesem jsem chodil	316
** Trhají se mi střeva	317
** Jsem podzim	318
HOSTOMICE	319
** Blíží se země poslední čas	320
** Srdce moje srdce malé	321
<i>O počasí</i> [1979–1982]	
JARNÍ HOSTOMICE	322
QUIDO ANEB ZBYTKY EPOSU 79	324
** Sousedé si sedli na verandu a vesele se baví	330
SVIŇÁCI	331
** Po Karlově mostě choděj Rusové	332
** Protokoly měly tisíce stránek	333
** Zítra tedy začíná proces v němž je souzen celý národ	334
** Po dopadnutí hanby	335
** Marx sedí v nějakém kutlochu	336
** Jel jsem do vesnice na výstavu	337
DVA SNY	338
** Je rozdíl mezi vyprávěním obsahu Iliády	339
** Pohledem na kurvu tak jsem se roztesknil	340
** Po cestě v Šárce chtěl bych jít	341

** Netvořím zásluhy v tomto životě ani provinění	342
** Teď ve 14.45 je pohřeb Honzy	343
** Náhle jsem zvedl hlavu – pohlédl jsem ven	344
** Žiju na zámku	345
** Promarnil jsem život celý	346
** Když šlapou po prstech – jako Čárlimu	347
** Nelze mlčet	348
** Za oknem sníh	349
** Slunce už ohlašuje jaro	350
** Mám dřevěný popelníček celý ohořelý	351
** Ty hnusné cancy o tom jak je krásné žít	352
VÍTĚZSTVÍ	353
** Člověk bez váhání chápe	354
** Rok za rokem	355
** Měli jsme underground a máme prd	356

1983–1994

Chcípání [1983–1984]

ZÁCHOD	359
** Magore ty sedíš v díře	361
** Mastí klouby natřít musím	362
** Čím dál tím míň si naříkám	363
KONCERT	364
** Pln hrozná nemoc ležím a sotva už k práci mám sílu	365

Petrřiny [1985–1986]

** Ve Valdicích čap Magor poesii za vlasy	366
** Zabývat se bytí jen teoreticky	367
** Snáší se večer nad Petřinami	368
** Prosral jsem životní šanci	369
** Jsem se sebou velice nespokojen	370
** Jaké mám právo psát –	371
EKLOGA I.	372
MLADÍKOVI OD DVOU SLUNCŮ L. P. 1985	373
** Pamatuj si:	374
** Dlouho chodím po hospodách	375
ÚVAHA V HOSPODĚ	376
PANU DOKTOROVI PROSECKÉMU V ORIENTÁLNÍM ÚSTAVU	377
** Moucha nosič bakterií	378

Básně další [1986–1988]

** Nyní už se mi stává	379
------------------------	-----

NA STARÉM MĚSTĚ	380
** Někdo by pánubohu děkoval	381
** Vždycky jsem věděl že v tomto světě existuje krása	382
** Když se probudím	383
Z MOJÍ HOSPODY	384
** Jsem bezohledný egoista	386
** Do nirvány těžká cesta	387
** Nejeví se býti mukou	388
** Vyčkej času	389
** Postaraj se o mě lidi	390
<i>Básně 1988 aneb Čas spíše chmurný [1988]</i>	
** Tristan v šedesáti letech	391
TRISTAN A IZOLDA	393
** Říkej mi i estébáci	395
** Zřídili si státní svátek	396
** Pole pustá zasněžená	397
** Psal jsem básně divukrásné	398
<i>Odplování [1987–1988]</i>	
IV. (** Radost mne uchopila v lůně automatu)	399
V. (** Samozřejmě že v ráji)	402
<i>Dvě léta [1989–1990]</i>	
<i>Básně 1989</i>	
** Bezedné krvavé nebe	405
** Všechny stromy jako galvanizované	406
** Šedesátka Z toho dvačtyřicet let	407
** Proč bych měl zaklepat bačkorama	408
** Atmosféra loňského léta	409
** Blbost je erbem tohoto režimu	410
** V době koncentráků Třetí říše a Sovětského svazu	411
** Byl jsem při tom když s pompou odsuzovali nevinné k smrti	412
** Byly napsány milióny básní –	413
POESIE KONCE STOLETÍ	414
** Celé odpoledne jsem se dral sám divočinou	418
** Ještě nenastal podzim konec srpna byl	419
** Jsem ateista z mravního přesvědčení	420
** Život nemám rád Žiju jen proto že musím	421
<i>Básně 1990</i>	
** Slunce zapadlo za New Jersey	422
** Na zasedání konference Magor nechodil	423

Mt. St. Michel	424
O půlnoci v Théâtre de Champs-Élysées	425
** Všechny básně které jsem složil v letadle	426
** Život jsem prostě vzdal	427
** Deteriorace –	428
Ontologie	429
** Na telčském náměstí sedím	430
** Ze střech stoupá jenom hic	432
Cesta Vysočinou	433
** Ne poprvé v životě	434
Největší potěšení mám z projevů pana prezidenta	435
** Pryč odtud – jen pryč z této země!	436
** Jako poslední byzantský císař padlý před Konstantinopolí	437
** Sláva ministroví a jeho prezidentovi!	438
** Tak se vám to osvoboditelé ze zámoří	440
 <i>Z básní do sbírek nezařazených [1990]</i>	
For Nanao Sakaki	441
 <i>Ples upírů [1991–1994]</i>	
** Proč si představujete básníka	442
PLES UPÍRŮ	443
** S fanfárami nás vyvedli na	445
** Zůstaň věrný své zemi	446
** Nikdy nic nekončí a vždy jen něco začíná	447
** Jak zlatou nití vyšívány rubáš	448
** Uběhl den narození	449
** Za tři čtvrtě hodiny přestane existovat stát	450
 <i>Z básní do sbírek nezařazených [1994]</i>	
** Vlahé noci započali	451
** Bude aj zajtra svet	452
** Smrť bola tvoja mzda moja drahá	453
 Ediční poznámka	
O Egonu Bondym napsali nebo řekli	455
	458

Promarnil jsem život celý
sedě v Čechách na prdeli
měl jsem plnou hlavu plánů
a teď už je všechno vpánu
chtěl jsem napsat krásné věci
zmoh se jen na řeč zvířecí

